

Jeg foreslaar at saken behandles straks og at den saakende bemyndigelse gives. Da ingen har uttalt sig derimot, anser jeg bemyndigelsen givet.

Man gik derpaa over til

S a k n e 3.

Valg paa medlemmer av valgkomiteen. Effekten stemmesedler var avlevert yttret

Præsidenten: Præsidenten foreslaar, at optællingen finder sted paa kontoret og at resultatet blir bekjendtgjort i Stortinget i et referatmøte mandag kl. 12. Utfaldet av valget vil desuten bli slaat op i eftermiddag, saasnart optælling har fundet sted paa en av taylorne.

Præsidenten skal meddele, at Stortingets heitidelige aapning antagelig vil kunne finde sted førstkommande mandag kl. 1.

Møtet hævet kl. 2,30.

Møte den 3dje februar kl. 12.

Præsident: Halvorsen.

Dagsorden:

Referat.

Præsidenten: Præsidenten skal meddele, at valget paa medlemmer av valgkomiteen hadde saadant utfald:

1. Aavatsmark . . .	med 110 st.
2. AndersenGrimso . . .	» 110 »
3. Buen . . .	» 110 »
4. Castberg . . .	» 110 »
5. Eiesland . . .	» 110 »
6. Engé . . .	» 110 »
7. Foshaug . . .	» 110 »
8. Gjedrem . . .	» 110 »
9. Gjøstein . . .	» 110 »
10. Halvorsen . . .	» 110 »
11. Bernhard Hanssen . . .	» 110 »
12. Holtsmark . . .	» 110 »
13. Hornsrud . . .	» 110 »
14. Jähren . . .	» 110 »
15. Klingenberg . . .	» 110 »
16. W. Konow . . .	» 110 »
17. C. O. Lund . . .	» 110 »
18. Michelet . . .	» 110 »
19. O. C. Müller . . .	» 110 »

20. Magnús Nilssen . . .	» 110 »
21. Naess . . .	» 110 »
22. Skaar . . .	» 110 »
23. Skilbred . . .	» 110 »
24. Skjutestad . . .	» 110 »
25. Wolden . . .	» 110 »
26. Hagb. Lund . . .	» 109 »
27. Meyer . . .	» 109 »
28. Hroar Olsen . . .	» 109 »
29. Vassbotn . . .	» 109 »
30. Tveiten . . .	» 109 »
31. Aarsrud . . .	» 109 »

Næst de valgte hadde Juland, F. L. Konow, Mjøn, Otterlei og Wollnick hver 1 stemme.

Præsidenten: Præsidenten skal dernæst meddele, at der i møte i præsidentskapet er besluttet, at sekretærene i Stortinget skal fungede i følgende orden: hr. Morell som nr. 1, hr. Vassbotn som nr. 2 og hr. Foshaug som nr. 3.

Møtet hævet.

Møte den 3dje februar kl. 1.

Præsident: Halvorsen.

Møttat av den dertil øpnævnte deputa-tion indfandt Hans Majestæt Kongen og Hendes Majestæt Dronningen sig kl. 1 i Stortinget, ledsaget av regjeringens medlemmer, Høiesteret og flere autoriteter.

Hans Majestæt Kongen oplæste følgende trontale:

Hr. præsident, mine herrer repræsen-tanter!

Naar folkets repræsentanter nu optar sit arbeide, vil jeg uttale det ønske, at det maa lykkes at løse de mange og vigtige opgaver, som under disse alvorlige tider melder sig.

Verdenskrigen vil forhaabentlig snart faa sin endelige avslutning ved en varig fred bygget paa retfærdige principper. I forbindelse med fredsforhandlingerne drøftes spørsmålet om dannelse av et nationernes forbund, en sak, som ogsaa vort folk følger med levende interesse. Den norske sammen med den danske og den svenske regjering har gjort forberedende arbeider og er rede til at yde sin medvirkning til istandbringelse av en international retsordning, som kan sikre

et fredelig og venskabelig samliv mellom nationerne i fremtiden. Folkene vil da med større trygghet kunne gaa til en væsentlig nedsættelse av forsvarsbyrderne og derved frigjøre aandelige og materielle kræfter, som vil finde en frugtbar anvendelse i det sociale, økonomiske og kulturelle nybygningsarbeide, som nu melder sig og som synes at ville føre til en sterkere demokratisering av samfundsforholdene.

Under arbeidet i det forløpne aar for at fjerne eller indskrænke hindringerne for vort næringsliv saavel under krigen som under den nu paagaende vaabenstilstand er Norges forhold til alle fremmede magter forblit venskabelig.

Efter de vanskeligheter som var opstaat i Rusland som følge av levevilkarene og av de hyppige grænseavsperringer, har den norske legation i Petrograd opfordret de i Rusland bosatte nordmænd til at reise hjem. Den norske legations medlemmer, som hadde faat bemyndigelse til at reise, har derefter selv forlatt Rusland.

Det er en særlig tilfredsstillelse ogsaa iaar at kunne nævne det fortsatte gode samarbeide mellem de tre nordiske riker. Efterat den svenske konge i 1917 hadde avlagt officielt besøk i Kristiania, har jeg i det forløpne aar gjengjældt besøket i Stockholm.

Efter indbydelse av den danske regering har der i dagene 26de til 28de juni 1918 fundet sted et møte i Kjøbenhavn mellem de tre nordiske lands ministerchefer og utenriksministre. Under møtet blev der i fortsættelse av de paa de tidligere nordiske konge- og ministermøter førte forhandlinger drøftet en række spørsmål vedrørende de tre lands felles interesser.

Forhandlingerne mellem Norge og Sverige om flytlappernes adgang til renbeite m. v. er blit avsluttet ved et endelig møte i Kristiania i december 1918, idet de norske og svenske forhandlere er blit enige om et forslag til konvention.

Til en kraftigere varetakelse av vore handels- og sjofartsinteresser paa oversjøiske steder vil der bli foreslaat opprettet lønnede minister- og generalkonsulstillinger i Buenos Aires, Rio de Janeiro og Peking.

Avvikling av kriseordningerne vil bli forberedt, og ophævelse vil finde sted efterhvert som forholdene gjør det mulig,

og i den utatrækning som statsmyndighetene finder det tjenlig.

Landets hæringsveier har i det forløpne aar arbeidet under sterkt vekslende vilkaar, da verdenskrigen har medført mange vanskeligheter av forskjellig art.

Det mest bemerkelsesverdige ved landbruket i 1918 er den store utvidelse av det åpne akereareal. Den opgave som blev stillet de norske gaardbrukere, var stor, men den blev tat fat paa med kraft og energi baade av gaardbrukere og de institusjoner og funksjonærer, som hadde med saken at gjøre. Resultatet av arbeidet blev til trods for de tildels mindre heldige veirforhold meget gode for kornavlens vedkommende. Kornavlingen i 1918 er blit saavidt stor, at den hadde kunnet livberge vort folk, selv om vi hadde været helt avskaaret fra tilførsel fra utlandet.

Arbeidsforholdene i det forløpne aar maa betegnes som tilfredsstillende.

Forslag om statsunderstøttelse til jern-, staal- og valseverker og om opprettelse av et sentralkontor for statens indkjøp av raavarer og industrielle produkter m. v. vil paany bli forelagt Stortinget.

En departemental komite er nedsat for at utrede spørsmålet om en forandring av de tekniske mellemskolers ordning. Forslag herom agtes forelagt indeværende aars storting.

Der er utarbeidet forslag om opprettelse av sogneraad og derigjennem menigheternes medvirken til utnævnelse av geistlige embedsmænd. Spørsmålet om anvendelse i kirketjenesten av mænd uten teologisk utdanning er under overveielse.

Det ordinære statsbudget viser ogsaa denne gang sterk utgiftstigning, til trods for at militærutgifterne har kunnet nedsættes. Budgettet har dog kunnet balanseres med forsigtige indtægtsanslag.

De for Stortinget fremlagte arbeidsbudgetter er betydelig forhoiet, væsentlig paa grund av de høie arbeids- og materialpriser.

I 1918 har den — som tidligere under krigen — været holdt et efter den krigspolitiske situation avpasset neutralitetsvern. De arbeider, der under hele krigen har paagaat for at fultstændiggjøre vort lands forsvarsberedskap, er efter vaabenstilstandens avslutning søkt indskrænket til dækning av normale fredstiders behov.

Paa grund av den ændrede krigspoliti-

als tilstand der under planlæggelse overgang til civilt arbejde ved hærens fabrikker og ved militære værksteder, og der er nedsat en kgl. kommission for at forberede sagen.

Av lovforslag som agtes fremsat i denne session skal anføres: lov om den militære reetpleie, om konsession ved salg av jord, om forslaget gyldighet av lov om arbeidstrister samt lov om den norske stats fløttbank. Spørsmålet om lovfæstelse av 8 timers arbeiddag i industrielle bedrifter m. v. er under forberedelse, og forslag agtes fremsat herom i den nærmeste fremtid. En række lovforslag hvis behandling blev utsat av forrige storting, vil atter bli fremsat. Av disse skal nevnes lov om uførhets- og alderstrygd, om Landbruksheiskolen, om bekjæmpelse av ugræs, om beite, jagt og fangst m. v. i statens almenninger. Flere forslag om reformer av beskattningen er under forberedelse. For dette storting agtes fremsat forslag om forhoelse av arveavgiften og om forskjellige forandringer i de almindelige skattelover, særlig vedkommende reglerne om aktieselskapers beskatning.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 68de ordentlige stortings forhandlinger aapnet.

Gitt paa Kristiania slot den 1ste februar 1919.

Haakon.

Gunnar Knudsen. Hesselberg.

Efter at en beretning om rikets tilstand og bestyrelse var oplæst av statsraad Stævoold-Hansen mottok

Præsidenten paa Stortingets vegne forannævnte dokumenter og ytret:

Deres Majestæt! Mine herrer repræsentanter!

Verdenskrigen er endt og folkene ser med længsel mot freden i et nationernes forbund, hvor ret og retfærdighet raader og ikke magten — saa ofte til rettens fortrængsel. Ret og retfærdighet mellem folkene indbyrdes og inden det enkelte folk.

Vi — vort folks repræsentanter — gaar til vort ansvarsfulde arbejde, gennemtrængt av et levende ønske om, at det maa lykkes os — slik som vi alle vil det — sammen med kongemagten at øve rettens og retfærdighetens gjerning i vort land, at folket kan gaa lutret og sterkt ut av denne gjæringens og brytningens tid, vi nu lever i.

Vi samler os i det gamle ønske:
Gud bevare Kongen og fædrelandet!

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer.

Deres majestæter Kongen og Dronningen med følge forlot derefter Stortinget, ledsaget av den deputation, som hadde fungert ved mottagelsen.

Præsidenten: Jeg foreslaar, at Hans majestæt Kongens tale og beretningen om rikets tilstand utlægges for at behandles i et senere møte.

Votering:

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Præsidenten: Præsidenten utbeder sig dernæst bemyndigelse for præsidentskapet til at sende fredskonferansen i Paris følgende telegram:

Stortinget uttaler sin tilslutning til tanken om et nationernes forbund til forebyggelse av fremtidige krige. Oprettelsen av et saadant forbund, bygget paa rettens, frihetens og fredens principper og med adgang for alle civiliserte nationer, vil hilses av det norske folk som et av de største fremskridt i menneskehetens historie.

Da ingen har uttalt sig derimot, anser præsidenten bemyndigelsen for gitt.

Matet hævet kl. 1.40.